

Checklist digitale bronnen

Is mijn digitale bron betrouwbaar en bruikbaar?

Gebruik deze checklist als je iets opzoekt op internet. Vul hieronder in wat je hebt opgezocht. Hoe meer vragen je met *ja* kan beantwoorden, hoe betrouwbaarder de bron!

WEBSITE

Is duidelijk wie de website heeft gemaakt?

Bekijk ook de rest van de website die je hebt gevonden. Zoek naar "over ons" of "contact". Staat er een echt telefoonnummer of adres? Als je niets te weten kunt komen over wie de website heeft gemaakt, is die mogelijk niet te vertrouwen.

☐ ja

☐ nee

Is de maker betrouwbaar?

Zoek de naam van de schrijver of maker op. Weet deze persoon veel van het onderwerp, of is het vooral zijn of haar eigen mening?

☐ ja

☐ nee

Is de informatie nieuw genoeg?

Is de informatie recent? Kijk wanneer de pagina of het artikel voor het laatst is bijgewerkt. Recente informatie is vaak betrouwbaarder en beter bruikbaar.

☐ ja

☐ nee

Is het doel van de website informeren?

Wil de website je iets leren, iets verkopen, of wil de maker je ergens van overtuigen? Als de website iets verkoopt of heel stellige meningen heeft, wees dan extra kritisch.

☐ ja

☐ nee

Geeft de website aan waar de informatie vandaan komt?

Goede artikelen en websites geven vaak aan waar hun informatie vandaan komt. Als er een linkje staat naar de informatiebron, controleer dan of deze bron geen onbetrouwbaar medium zoals sociale media of de persoonlijke mening van iemand is.

☐ ja

☐ nee

ZOEKMACHINE

Staan er reclameresultaten bovenaan?

Staat er "gesponsord" of "advertentie" bij een resultaat?
Dat zijn betaalde plekken, geen aanbevelingen. Bedrijven hebben betaald om bovenaan de resultaten te staan. Wees extra kritisch over of dit een bruikbare bron is.

☐ ja

☐ nee

Kijk je verder dan de eerste resultaten?

Zoekmachines bepalen zelf welke websites ze bovenaan zetten op basis van populariteit en niet op basis van betrouwbaarheid.

☐ ja

☐ nee

Heb je meerdere zoekwoorden geprobeerd?

Andere woorden geven andere resultaten. Vind je weinig of twijfelachtige informatie? Probeer dan een andere formulering of zoek op verwante woorden.

☐ ja

☐ nee

Zeggen meerdere resultaten hetzelfde?

Als verschillende betrouwbare websites dezelfde informatie geven, is de kans groot dat het klopt. Komt iets maar op één plek voor? Wees dan extra voorzichtig.

☐ ja

☐ nee

★ TIP

Gebruik altijd meerdere bronnen. Eén website is nooit genoeg. Vergelijk altijd minstens twee betrouwbare websites met elkaar voordat je informatie gebruikt voor een werkstuk of opdracht.

★ TIP

Zoekmachines zoals Google kiezen zelf welke websites ze bovenaan zetten. Dat zijn niet altijd de beste of betrouwbaarste websites. Probeer ook eens rechtstreeks naar een betrouwbare bron te gaan, zoals nos.nl of je schoolbibliotheek.

DIGI-DOENER!

AI-PROGRAMMA

Weet je dat AI informatie kan verzinnen?

AI geeft altijd een antwoord, ook als het eigenlijk niet weet. Soms verzint het feiten die niet kloppen. Dit heet "hallucineren". Vertrouw een AI-antwoord daarom nooit zomaar.

☐ ja

☐ nee

Noemt de AI bronnen en heb je die gecheckt?

AI noemt soms boeken of websites als bron, maar die bestaan niet altijd echt. Vraag aan de AI welke bronnen zijn gebruikt, zoek de bron op en controleer of die echt bestaat en hetzelfde zegt.

☐ ja

☐ nee

Heb je het antwoord van AI via een andere bron gecheckt dan een AI-programma?

Zoek hetzelfde onderwerp op via een betrouwbare website of boek. Staat dezelfde informatie daar ook? Dan is de kans groter dat het klopt.

☐ ja

☐ nee

Begrijp je het antwoord zelf?

Kopieer een AI-antwoord nooit zomaar. Als je iets niet begrijpt, vraag de AI om uitleg, of vraag het aan je juf of meester. Jij moet het kunnen uitleggen.

☐ ja

☐ nee

★ TIP

Vertrouw op je gevoel. Als iets te mooi klinkt om waar te zijn, is het dat waarschijnlijk ook. Een kop als "Huiswerk is officieel verboden door de EU. Scholen negeren dit bewust." is waarschijnlijk nep.

★ TIP

Twijfel je of informatie klopt? Vraag het aan je juf, meester of een andere volwassene. Je kunt de informatie ook opzoeken in een boek of encyclopedie, die zijn meestal extra goed gecontroleerd.

Mijn eindoordeel

Tel de antwoorden met 'ja'.

Is de informatie op de website betrouwbaar en bruikbaar genoeg voor mijn opdracht?